

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSPÖYTÄKIRJA KARVIAN KUNNAN TARKASTUS- LAUTAKUNNALLE JA KUNNANHALLITUKSELLE VUODEN 2017 TI- LINTARKASTUKSESTA

Tämä tilintarkastuspöytäkirja on yhteenvedo vuodel 2017 tilintarkastushavainnoista. Tilintarkastusmuistio on osoitettu tarkastuslautakunnan lisäksi kunnanhallitukselle. Tarkastuslautakunnalle on esitetty tilikauden aikana raportteja tilintarkastajan työn toteutumisesta ja tehdyistä tarkastushavainnoista.

Tilikauden aikana ei ole tullut esille sellaisia KunL 123 §:n tarkoittamia epäkohtia, joista tilintarkastajan olisi pitänyt ilmoittaa viipymättä tarkastuslautakunnalle ja tarvittaessa myös kunnanhallitukselle.

Osana tilintarkastusprosessia olemme pyytäneet kunnalta johdon vahvistusilmoituskirjettä tilintarkastajalle. Vahvistusilmoituskirje on saatu 9.4.2018. Vahvistusilmoituskirje on annettu tiedoksi myös tarkastuslautakunnalle.

1. HALLINTO

Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen pöytäkirjat on tarkastettu. Päätösten täytäntöönpanoa on tarkastettu pistokokein. Muiden toimielinten pöytäkirjoja ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjoja on tarkastettu tarkastussuunnitelman mukaisesti.

Päätösten lainmukaisuutta on tarkastettu ensisijaisesti kuntalain, hallintolain, julkisuuslainsäädännön, kirjanpitolain ja verolakien, hankintalain ja tasa-arvolain säännösten perusteella.

Tarkastuksessa on havaittu, että rakennuslautakunnan kokouksen nro 4 pöytäkirja 17.5.2017 ei ole ollut tarkastettuna eikä yleisesti nähtävillä 19.1.2018 mennessä.

Vapaa-ajanlautakunta on päätöksessä 43§/2017 (Nuoriso-kulttuurisihteerin eläkkeelle lähtö) valinnut Tiina-Kaisa Aro-Heinilän nuoriso-kulttuurisihteerin määräaikaiseen virkaan 31.7.2018 sakka. Tähän päätökseen liittyen tarkastuksessa tehtiin seuraavassa esitettyjä huomioita.

Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan Karvian kunnassa ei ole perustettuna määräaikaista nuoriso-kulttuurisihteerin virkaa. Viran perustamisesta päättää kunnanvaltuusto (HS 42§).

Toimivalta määräaikaisen henkilöstön valinnassa on enintään 12kk ajaksi osaston päälliköllä. Tätä pidemmäksi määräajaksi ottamisessa toimivalta nuoriso- ja kulttuurisihteerin osalta kunnanhallituksella (HS 46§). Vapaa-ajanlautakunta on päätöksessä 43§/2017 ylittänyt sille hallintosäännössä annetun toimivallan. Kunnanhallitus ei ole käyttänyt asiassa sille kuuluvaaotto-oikeutta.

Vapaa-ajanlautakunnan päätöksen 43§ esittelyssä on tuotu esille nuorisokulttuurisihteerin irtisanoutuminen ja eläkkeelle lähtökahvituksen ajankohta. Päätösehdotuksena on, että lautakunta keskustelee mahdollisesta sijaisjärjestelystä. Esittelyssä tai päätösehdotuksessa ei tuoda esille henkilöstövalinnan tekemistä.

Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Valmistelun perusteella esittelijän velvollisuus on tehdä päätösehdotus asian ratkaisijalle. Yleensä valmistelun tulokset selostetaan esityslistassa. Päätösehdotuksessa esittelijän on otettava asiallinen kanta päätettävänä olevaan asiaan. Päätösehdotuksen on oltava sellainen, että toimielin voi hyväksyä sen päätökseksi ("ehdotus hyväksyttiin"). Jos päätösehdotus on tehty, mutta se ei ole riittävän täsmällinen, esittelyn laillisuus on arvioitava kussakin tapauksessa erikseen.

Kunnanhallituksen tulee osana sisäistä valvontaa huolehtia siitä, että toimielinten jäsenet ja esittelevät viranhaltijat osaavat noudattaa hallintosäännön ja lainsäädännön määräyksiä.

Suosittelemme rekrytointiohjeen antamista toimielinten ja viranhaltijoiden käyttöön. Ohjeessa voidaan selvittää mm. toimivaltuuksia, vastuita ja tehtäviä, vertailujen laadintaa, hakemusten käsittelyä ym.

Talousarvion toteutuminen

Valtuuston päätöstenmukaisuutta on tarkastettu mm. vertaamalla talousarvioin toteutumaa talousarvioon. Valtuusto on päättänyt muutoksista talousarvioon päätöksillä 27§, 28§, 59§, 60§, 65§, 72§ ja 75§. Päätetyt talousarviomuutokset oli oikein kirjattu talousarviokirjanpitoon.

Valtuuston päättämä sitovuustaso on käyttötaloudessa tulosalueen tulo ja meno bruttona. Investointien sitovuustaso on hankeen netto. Käyttötaloudessa valtuuston päättämä toimivalta on ylitetty kymmenellä tulosalueella ja investoinneissa viidessä hankkeessa.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana.

Määrärahat	Ylitys €	Tot %
Erikoissairaanhoido	214 700.94 €	113.7 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut	181 264.01 €	103.1 %
Päivähoito ja lasten kotih. Tuki	25 066.01 €	103.9 %
Nuorisotoimi	5 398.65 €	107.5 %
Kulttuuritoimi	438.27 €	100.5 %
Kiinteistöt	50 665.80 €	104.6 %

Tuloarviot	Alitus €	Tot %
Elinkeinotoimi	1 631.11 €	97.1 %
Tekn. hallinto ja suunnittelu	87.25 €	56.4 %
Kiinteistöt	16 082.00 €	97.9 %
Vesi- ja viemärlaitos	31 573.63 €	86.2 %
Rak.valvonta, liik.turva, kaav	6 992.10 €	50.0 %

Investoinnit	Ylitys €	Tot %
Yhtenäiskoulun atk-laitteet	2 969.64 €	103.3 %
Yhtenäiskoulu	68 508.73 €	102.5 %
Kirjasto	264.52 €	100.8 %
Yhtenäiskoulun tietov.hankinta	3 030.97 €	113.2 %
Palvelutalo Syreeni, parkkipaikan saneera	13 198.99 €	166.0 %

2. KIRJANPITO JA TILINPÄÄTÖS

Vuoden 2017 tilinavaus on oikein johdettu kunnanvaltuuston vahvistamasta vuoden 2016 tilinpäätöksestä.

Aineistotarkastus

Tarkastuksen tavoitteena oli atk-avusteisesti analysoida Karvian kunnan osto-reskontraa ja reskontratositteita sen selvittämiseksi, perustuuko osto-reskontra hyväksyttäviin tositteisiin. Lisäksi tarkoitus on ollut kartoittaa osto-reskontraan liittyviä sisäisen valvonnan menettelytapoja liittyen ostoihin sekä laskujen käsittelyrutiineihin.

Tarkastuksessa siirrettiin kunnan ostolaskuaineisto ajalta 1.1. - 31.12.2017 Idea-ohjelmaan, jonka avulla aineistosta tehtiin erilaisia poimintoja. Tarkastuksessa kartoitettiin myös ostolaskujen käsittelyyn liittyvää ohjeistusta

Tarkastus on suoritettu riittävässä laajuudessa luotettavan kuvan saamiseksi kunnan sisäisistä kontrolleista ja niiden riittävydestä asianmukaisten toimintatapojen varmistamiseksi. Tämän tarkastuksen ulkopuolelle on jätetty arvonalisäverokirjausten tarkastus.

Keskeiset havainnot aineistotarkastuksessa

Laskujen hyväksyjät on päätetty toimielimittäin käyttösuunnitelmien käsittelyn yhteydessä. Hankintamenettelyä on ohjeistettu kunnanhallituksen antamassa pienhankintaohjeessa.

Syksyllä 2017 kunnassa on siirrytty sähköiseen laskujen kierrätykseen. Järjestelmä ei päästä laskua maksuun ilman asianmukaisia hyväksymis- ja tarkas-

tusmerkintöjä. Sisäisen valvonnan kannalta sähköinen laskunkierto on hyvä asia.

Tarkastetuissa tositteissa ei havaittu olennaista huomautettavaa.

Kiinnitimme huomiota tositteille ja niiden liitteisiin tehtäviin merkintöihin. Tositteiden perusteella tulisi ulkopuolisen vaivatta pystyä selvittämään miten kyseinen tapahtuma liittyy kunnan toimintaan.

Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain- ja asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113§:n kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätös on tarkastettu käymällä läpi tasekirjaa sekä tilinpäätöstä varmentamaan laadittuja tase-erittelyjä ja liitetietojen erittelyjä. Lisäksi on käyty läpi kirjanpidon aineistoa sekä hallinnollisia päätöksiä ja näin on varmennettu tilinpäätöksen sisällön oikeellisuutta.

Tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti ja se antaa kuntalain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, rahoituksesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.

Tilinpäätöslaskelmat on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaisesti. Tasekirjan tunnusluvut oli oikein laskettu.

Yli 1000pv (n 2v 9kk) vanhoja saamisia oli kirjanpidossa 28 775.04€. Suosittelem, että saamisista poistetaan kaikki myyntisaamiset, joiden tuleva kertyminen on epätodennäköistä.

Tuloslaskelman osoittama vuosikate muodostui 1 017 342,66 € positiiviseksi. Poistojen ja arvonalentumisten 798 427,20 € jälkeen tilikauden tulos muodostui 218 915,46€ positiiviseksi. Tämä on myös tilikauden ylijäämä.

Kirjanpitoon kirjatut verotulot, valtionosuudet, pankkitilit ja lainat on täsmätetty ulkopuolisten antamiin todistuksiin.

Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat liitetiedot varmistavat sitä, että tilinpäätös kokonaisuutena antaa oikeat ja riittävät tiedot tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Liitetietojen on tarkoitus täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota.

Tilinpäätöksessä on esitetty kirjanpitoasetuksen ja kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaiset liitetiedot. Liitetietojen, tuloslaskelman ja taseen luvut on verrattu keskenään.

Tilinpäätöksen liitetiedon tulee perustua sen sisällön yksityiskohtaisesti todentavaan tositteeseen, jollei sen perusta muuten ole ilmeinen. Liitetiedon perustana tulee olla asiakirja tai laskelma, joka voi olla ulkopuoliselta saatu asiakirja tai tosite voi olla myös itse laadittu. Liitetietotosite on numeroitava sekä laatijan varmentama.

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt (KPL 3:13 §). Tase-erittelyjä verrattiin taseen lukuihin ja ne täsmäsivät keskenään.

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen tavoitteena oli varmentaa, että se on laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti ja on oikein johdettu konserniyhteisöjen tilinpäätöksistä. Tämän toteamiseksi tarkastuksessa käytiin läpi yhdistelylaskelmat ja verrattiin konserniyhteisöjen kunnalle antamia tilinpäätöstietoja yhdistelylaskelmissa käytettyihin tietoihin. Tarkastuksessa pyrittiin varmentamaan siitä, että konserniyhteisöjen väliset sisäiset erät on eliminoitu kaikista laskelmista ja että poistot on muutettu vastaamaan kunnan suunnitelman mukaisia poistoja.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kunnan tytäryhteisöt (2 kpl) ja kuntayhtymät (5 kpl), joissa kunta on jäsenenä.

Konsernilaskelmien tiedot on johdettu konserniyhteisöjen tilinpäätöksistä. Konsernitaseen peruspääoma on sama kuin kunnan peruspääoma ja tilikauden ylijäämä vastaa konsernituloslaskelman ylijäämää. Konsernilaskelmiin on kirjattu poistojen oikaisu vastaamaan kunnan poistosuunnitelmaa ja konserniyhteisöjen väliset olennaiset tapahtumat on eliminoitu.

Konsernitilinpäätöksen osoittama tilikauden ylijäämä on 215 939,43. Konsernitaseen kertynyt ylijäämä on 13 318 t€, joka on 5 538€/asukas. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus on 58,87 % ja lainakanta 4 447€/asukas.

3. KUNTATALOUDEN VERTAILUTIETOJA TILINTARKASTAJAN TARKASTUSPIIRIIN KUULUVISTA KUNNISTA VUOSILTA 2008-2017

Tilintarkastuspöytäkirjan liitteenä ovat otsikossa mainittujen kuntien talouden tunnusluvut laskettuna vuosien 2008-2017 tilinpäätöksistä.

4. VALTIONOSUUDET

Valtionosuuksien perusteena olevien tietojen oikeellisuutta on tarkastettu oppilastietojen ja taloustilaston tarkastuksissa.

Taloustilasto

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että Tilastokeskukselle annetut tiedot kunnan taloudesta ja toiminnasta perustuvat kunnan tilinpäätökseen 2016 sekä sisäiseen laskentaan ja että talous- ja toimintatilasto on koottu Tilastokeskuksen ohjeiden mukaisesti.

Tarkastusmateriaalina on käytetty kunnan vuoden 2016 tilinpäätösasiakirjoja sekä Tilastokeskukselle lähetettyjen tietojen tulosteita ja tietojen kokoamisessa syntyneitä työpapereita ja kirjanpidon raportteja. Tarkastuksessa haastateltiin tilastoa laatintua pääkirjanpitäjää.

Tilastokeskukselle annetut tiedot perustuivat Karvian vuoden 2016 tilinpäätökseen ja sisäiseen laskentaan. Tarkastuksen perusteella voidaan todeta, ettei tilastoon sisälly olennaisia virheitä.

Oppilastilasto

Oppilastietojen tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että Tilastokeskukselle ja Opetushallitukselle ilmoitetut oppilastiedot ovat oikeat, tiedot on ilmoitettu ajallaan ja tiedot on asianmukaisesti dokumentoitu. Erityisesti painotettiin valtionosuuksiin vaikuttavien tietojen tarkastamista.

Tarkastus suoritettiin haastattelemalla oppilastiedoista vastaavaa kanslistia sekä käymällä läpi toimitettujen oppilastietojen ilmoituslomakkeita ja niitä varmentavia asiakirjoja.

Valtionosuuksiin vaikuttavissa suoritteissa ei havaittu huomautettavaa. Kotikuntakorvausilmoituksessa 31.12.2016 ei havaittu huomautettavaa.

5. SISÄINEN VALVONTA

Toimintakertomuksessa sivulla 21-23 on annettu kuntalain ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaisesti selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä. Selonteko antaa oikean kuvan kunnan sisäisestä valvonnasta.

Kunnanvaltuusto on päätöksellään 809/2017 hyväksynyt konserniohjeen. Ohje tulee voimaan 1.1.2018. Konserniohje tulee tytäryhtiöitä sitovaksi, kun se on käsitelty ja hyväksytty yhtiön hallinnossa.

Aineistotarkastuksen yhteydessä kartoitettiin Yhtenäiskoulun saneeraus- ja laajennushankkeen urakkasopimusten maksuerätaulukoiden noudattamista

vertaamalla tehtyjä urakkasopimuksia ja niiden maksuerätaulukkoita tositteisiin. Kaikki maksuerät oli maksettu maksuerätaulukon mukaisina. Suosittelemme, että kunnassa varmistetaan ilmastointi- ja rakennusautomaatiourakoiden takuuajakaisten vakuuksien oikeellisuus.

Karviassa 18.5.2018

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Vesa Kesö', written over a light grey rectangular stamp area.

Vesa Kesö
tilintarkastaja, JHTT